

BELEIDSNOTITIE

VERRUIMING BOUWPERCELEN

INTENSIEVE VEEHOUDERIJEN

INHOUD

1.	INLEIDING	Blz.
	1.1 Aanleiding	2
	1.2 Doelstelling	2
	1.3 Afbakening	2
	1.4 Opbouw rapport	2
2	ONTWIKKELING IN DE SECTOR	3
3	ONTWIKKELINGEN IN DE SECTOR	4
	3.1 Partiële herziening bestemmingsplan buitengebied	4
	3.2 Provinciaal Omgevings Plan	5
	3.3 Gemeentelijk Landbouwbeleid	7
	3.4 Gemeentelijk beleid inzake mestvergisting en/of covergisting	8
4.	BELEIDSKADER VERRUIMING BOUWPERCELEN INTENSIEVE VEEHOUDERIJEN	9
	4.1 Het inhoudelijk beleidskader	9
	4.2 De ruimtelijke vertaling	10
	4.3 Individuele beoordeling / nadere afweging	11
	4.4 Houdbaarheid beleidskader	11
	BEGRIPPENLIJST	13

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

De concrete aanleiding voor deze notitie vormt een toenemende vraag naar uitbreidingsmogelijkheden van intensieve veehouderijbedrijven*. De vragen richten zich op mogelijkheden om het bouwperceel te vergroten en/of op mogelijkheden om stallen te bouwen met een oppervlak groter dan 7.500 m². De gemeente Emmen kan tot op heden geen medewerking verlenen aan dergelijke uitbreidingsplannen. Het huidige bestemmingsplan "Partiële herziening Buitengebied gemeente Emmen" kent een maximaal staloppervlak van 7.500 m² en een maximaal (agrarisch) bouwperceel* van 1,5 hectare voor de intensieve veehouderijsector. Zoals uit deze notitie zal blijken sluiten bovengenoemde normen niet meer aan op de moderne landbouwpraktijk. Een actueel beleidskader op grond waarvan kan worden bepaald in welke gevallen er wel, en in welke gevallen er geen medewerking kan worden verleend aan verzoeken tot uitbreiding van intensieve veehouderijbedrijven ontbreekt. Deze notitie voorziet hierin.

1.2 Doelstelling

De doelstelling van deze notitie is: Realisatie van een eenduidig, ruimtelijk/economisch beleidskader op grond waarvan beoordeeld kan worden of en in welke gevallen medewerking verleend kan worden aan verzoeken tot uitbreiding van intensieve veehouderijbedrijven.

1.3 Afbakening

De notitie beperkt zich tot de al in de gemeente Emmen gevestigde intensieve veehouderijsector. Het is deze sector die momenteel duidelijk tegen de grenzen van het eigen bouwperceel en de maximaal toegestane staloppervlakte aanloopt. Hoewel het, gezien de tendens tot schaalvergroting, niet onwaarschijnlijk is dat dit ook andere landbouwsectoren gaat overkomen, worden deze in de voorliggende notitie buiten beschouwing gelaten. Signalen, dat ook andere landbouwsectoren tegen de grenzen van de geboden ruimte aanlopen, zijn voorsnog niet ontvangen. Hetgeen verklaard zou kunnen worden door het feit dat het beleid ten aanzien van de intensieve veehouderijsector terughoudender is. Voor de overige, als grondgebonden* benoemde, landbouwsectoren gelden andere normen en zal de afweging ook een andere zijn.

De notitie beperkt zich tot de ruimtelijk economische afweging en doet derhalve geen uitspraken over milieuaspecten. Met name in de ruimtelijk economische afweging heeft de gemeente een belangrijke rol. Bij concrete bouwaanvragen zal, naast beoordeling op grond van ruimtelijk economische aspecten, uiteraard een op landelijke wetgeving gebaseerde milieubeoordeling plaats moeten vinden.

1.4 Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 staan actuele ontwikkelingen in en om de intensieve veehouderijsector centraal om inzicht te geven in de achtergrond van de ontstane vraag naar verruiming van de "(agrarische) bouwpercelen". In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de vigerende bestemmingsplannen voor het buitengebied (Emmen en Schoonebeek), het gemeentelijk landbouwbeleid en het Provinciaal Omgevingsplan (POP). In hoofdstuk 4 wordt, op basis van de voorgaande hoofdstukken, het beleidskader ten aanzien van de mogelijkheden van verruiming van bouwpercelen voor de intensieve veehouderijsector vormgegeven.

* zie begrippenlijst op blz. 13

2 ONTWIKKELINGEN IN DE SECTOR

Voordat een afgewogen beleidskeuze kan worden gemaakt, dient inzichtelijk te zijn wat de achtergrond is van de door de intensieve veehouderijsector gestelde vraag naar verruiming van de bouw mogelijkheden.

Bij het begin beginnend zal allereerst worden aangegeven welke plaats de intensieve veehouderijsector inneemt in de gemeente Emmen. De informatie is afkomstig uit de gemeentelijke landbouwnota "Ruimte om te ondernemen" uit 2005. In zijn algemeenheid is de landbouwsector in de gemeente Emmen economisch vitaler dan in de omringende gemeenten en ook vitaler dan gemiddeld in Nederland. In alle sectoren hebben de bedrijven een hogere gemiddelde bedrijfsomvang, een hoger aandeel kansrijke bedrijven en een lager aandeel stoppers. Het intensieve veehouderijcluster (inclusief veevoer, verwerking, handel en distributie) is in economisch opzicht erg belangrijk binnen het Nederlandse agrocomplex; de sector zorgt voor ruim een vijfde van de toegevoegde waarde. De varkenshouderij heeft met een bijdrage van 55 tot 60% hierin het grootste aandeel. Op Emmense schaal is de akkerbouw bij uitstek de omvangrijkste, maar wel één van de minst vitale sectoren. De vitale melkveehouderij neemt, op enige afstand van de akkerbouw, de tweede plaats in als het gaat om omvang. De intensieve veehouderij (hokdierhouderij) is in aantallen bedrijven één van de kleinere sectoren in de gemeente, maar is wel één van de meest vitale sectoren. De productieomvang van deze bedrijven scoort t.o.v. het Nederlandse niveau bovengemiddeld met een omvang van 103 NGE*/bedrijf tegen 87 NGE/bedrijf landelijk. De hokdierhouderij in Emmen is daarmee een vitale sector. 37% van de bedrijven is groter dan 100 NGE. De bedrijven zijn over het algemeen nieuw, rationeel en groot. De leeftijd van de hokdierhouders is gemiddeld laag; de sector heeft het laagste aandeel stoppers (7%) van de Emmense landbouwsectoren.

De overheersende tendens in de landbouw is momenteel schaalvergroting. In de intensieve veehouderij is dit al niet anders. De oorzaak van deze drang tot schaalvergroting is tweeledig. Enerzijds is het een reactie op de zich voordoeende kostprijsstijging en daling van de opbrengstprijs. Anderzijds vergt toenemende wet- en regelgeving op het gebied van diergezondheid, voedselkwaliteit en dierenwelzijn de nodige aanpassingen en investeringen, die alleen bij voldoende omvang rendabel zijn. Specialisatie, automatisering en schaalvergroting zijn het antwoord van de sector op deze ontwikkelingen. Op basis van Europese regelgeving, nationaal vertaald in o.a. de Gezondheid- en Welzijnswet voor dieren, moeten intensieve veehouderijen het beschikbare hokoppervlak gefaseerd vergroten. Algemeen kan worden gesteld dat vanwege de benodigde verruiming cq aanpassing van het huisvestingssysteem het staloppervlak met ca. 30% moet worden vergroot. Uiteraard kan de noodzakelijke verruiming van de huisvestingscapaciteit per dier op twee manieren bereikt worden; 1) minder dieren houden 2) bijbouwen. De eerstgenoemde is uit oogpunt van continuïteit van de bedrijfsvoering geen optie. Financiering van de benodigde vergroting van het staloppervlak wordt vaak gezocht in een extra uitbreiding van het aantal dieren.

Doordat de afvoer van mest een steeds complexere én duurdere aangelegenheid wordt neemt een toenemend aantal intensieve veehouderijbedrijven het initiatief tot de realisatie van een mestvergistingsinstallatie. Ook dit uit zich in behoefte aan verruiming van het bouwperceel.

* zie begrippenlijst op blz. 13

3 VIGEREND BELEID

3.1 Bestemmingsplannen buitengebied

Bestemmingsplan “Partiële herziening buitengebied Gemeente Emmen”

In het vigerende bestemmingsplan “Partiële herziening buitengebied Gemeente Emmen” uit 2000 wordt uitvoering gegeven aan een terughoudend uitbreidingsbeleid voor intensieve vormen van landbouw. Nieuwvestiging wordt in dit bestemmingsplan niet toegestaan. Dit beleid is ontstaan vanwege de grote belangstelling van veel varkenshouders uit het zuiden m.n. door de varkenspest in Zuid-Nederland in de jaren 90. Om de dreigende ‘roze golf’ het hoofd te bieden heeft de raad eind 1997 de notitie “kanalisatie roze golf Emmen” vastgesteld, als opmaat voor het bestemmingsplan buitengebied.

In het bestemmingsplan wordt de mogelijkheid geboden om ten behoeve van de uitvoering van agrarische activiteiten een bouwperceel van 1,5 hectare toe te wijzen. T.a.v. de agrarisch bouwpercelen t.b.v. fokkerijen, mesterijen en/of pluimvee is een beperking opgenomen van de maximale oppervlakte van gebouwen. Uitgegaan wordt van het bestaande oppervlak; middels vrijstellings- en wijzigingsbevoegdheid kan het oppervlak worden vergroot tot maximaal 7.500 m².

Voorwaarden bij de vergroting van het bouwperceel of het staloppervlak met een vrijstellings- en wijzigingsbevoegdheid waren:

1. Een aantoonbare bedrijfseconomische noodzakelijkheid;
2. Er voldaan kon worden aan de geldende milieu- en mestwetgeving;
3. Er geen afbreuk werd gedaan aan de leefbaarheid van de directe omgeving.

Daarnaast werd het plan afgewogen aan gebiedskenmerken zoals landschap, openheid, cultuurhistorische gaafheid, beplanting, milieu en verkeer. Nadere eisen konden gesteld worden aan de vorm van het bouwperceel en de situering van gebouwen binnen het bouwperceel.

Bestemmingsplan “Buitengebied gemeente Schoonebeek”

Het bestemmingsplan “Buitengebied gemeente Schoonebeek” uit 1996 kent een opdeling in vijf gebieden die gekoppeld is aan cultuurhistorische- en landschappelijke kenmerken. De mogelijkheden van functies, waaronder de niet-grondgebonden landbouw, zijn afhankelijk van het gebied waarbinnen ze liggen en de mate waarin de verschillende kenmerken en functies binnen een gebied zich tot elkaar verhouden.

Binnen de gebiedsbestemming “Veenontginningen” kunnen m.b.v. Art. 11 WRO nieuwe niet-grondgebonden bedrijven ingeplaatst worden op voorwaarde dat hiermee een knelpunt binnen de gemeente werd opgelost.

Het bouwen t.b.v. een agrarisch bedrijf dient te gebeuren binnen een bouwperceel van max. 1 ha. Deze kan binnen bepaalde gebieden m.b.v. Art. 11 WRO vergroot worden naar 1,5 ha.

Bij agrarische bouwpercelen t.b.v. fokkerijen, mesterijen en/of pluimvee geldt een beperking opgenomen van de maximale oppervlakte van gebouwen. Uitgegaan wordt van het bestaande oppervlak. Binnen enkele gebieden kon deze de oppervlakte ten hoogste vermeerderd worden met 500 m². Binnen de bestemming “Veenontginningen”

is het met vrijstelling mogelijk het gehele bouwperceel van 1 ha. te bebouwen. Vanwege de kwetsbaarheid van het gebied is gekozen voor een beperking van de mogelijkheden.

Activiteiten die slechts mogelijk zijn met toepassing van een vrijstelling of wijziging worden afgewogen aan de in het bestemmingsplan opgenomen "afwegingsschema's". Hierbinnen vindt een afweging plaats tussen het gevraagde en de aanwezige waarden binnen het gebied.

Voorwaarden bij vergroting van het bouwperceel zijn:

1. Een aantoonbare bedrijfseconomische noodzakelijkheid;
2. Er moet voldaan worden aan de milieu- en mestwetgeving;
3. Er mag geen onevenredige afbreuk aan de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden en bouwwerken optreden;

Ook in dit bestemmingsplan kunnen nadere eisen worden gesteld aan de vorm van het bouwperceel en de situering van gebouwen binnen het bouwperceel.

3.2 Provinciaal Omgevings Plan

Het definitieve POP II is door Provinciale Staten in juli 2004 vastgesteld. Het landelijk gebied is daarin ingedeeld in zes zones. T.a.v. de intensieve veehouderij in de gemeente Emmen zijn de volgende zones van belang:

Zone I Grondgebonden landbouw met mogelijkheden voor recreatie

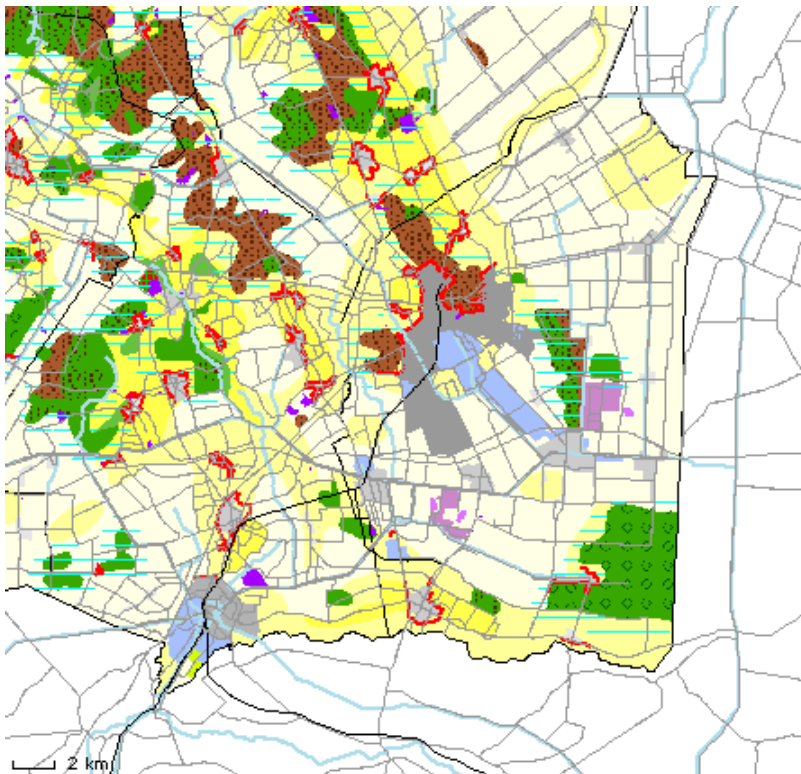
Binnen deze zone staat de uitoefening van grondgebonden landbouw op bedrijfseconomische grondslag voorop. Recreatief medegebruik en de ontwikkeling van toeristisch recreatieve bedrijven worden bevorderd. Voor vestiging en uitbreiding van bebouwing t.b.v. grondgebonden landbouw zijn ruime mogelijkheden (incl. inplaatsing melkveehouderij in de Veenkoloniën). Een agrarisch bouwperceel voor een grondgebonden agrarisch bedrijf en een intensieve veehouderij is niet groter dan 1,5 hectare. Bij gebleken noodzaak kan een grotere oppervlakte worden aangehouden. Voor de uitbreiding van bestaande intensieve veehouderijen worden mogelijkheden geboden, voor zover dit verenigbaar is met de milieuwetgeving. Ook de bescherming van de waterkwaliteit met het oog op de drinkwaterwinning kan hierbij van belang zijn.

Zone II Grondgebonden landbouw met mogelijkheden voor recreatie binnen de landschappelijke en cultuurhistorische hoofdstructuur

Binnen deze zone staat de uitoefening van grondgebonden landbouw op bedrijfseconomische grondslag voorop. Recreatief medegebruik en de ontwikkeling van toeristisch recreatieve bedrijvigheid wordt bevorderd. Daarbij mag de landbouwkundige hoofdfunctie niet wezenlijk worden aangetast en wordt gestreefd naar het instandhouden van de waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie. Een agrarisch bouwperceel voor een grondgebonden agrarisch bedrijf en een intensieve veehouderij is niet groter dan 1,5 hectare. Bij gebleken noodzaak kan een grotere oppervlakte worden aangehouden. Uitbreiding van bestaande intensieve veehouderijbedrijven is, rekening houdend met de lokale landschappelijke kenmerken en mits verenigbaar met de generieke milieuwetgeving, mogelijk. Bestaande bedrijven hebben, los van de hiervoor geschetste ontwikkelingsmogelijkheden, mogelijkheid de staloppervlakte uit te breiden teneinde aan dierwelzijnseisen te voldoen. Daarbij mag een extra staloppervlak toegestaan worden tot een maximum van 25% van het aantal dieren dat gehouden wordt. Dit om tegemoet te komen aan de rentabiliteit van de uitbreiding.

Zone III Verweingsgebied landbouw en landschap

In deze zone zijn landbouw, recreatief gebruik en de waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie gelijkwaardig. Inrichtingsmaatregelen worden binnen deze zone afgestemd op behoud, herstel en ontwikkeling van de waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie, alsmede op het landbouwkundig en recreatief gebruik. Vestiging of uitbreiding van intensieve veehouderijen, alsmede een tak van intensieve veehouderij, is in deze zone niet mogelijk. Bestaande bedrijven hebben, los van de hiervoor geschetste ontwikkelingsmogelijkheden, mogelijkheid de staloppervlakte uit te breiden teneinde aan dierwelzijnseisen te voldoen. Daarbij mag een extra staloppervlak toegestaan worden tot een maximum van 25% van het aantal dieren dat gehouden wordt. Dit om tegemoet te komen aan de rentabiliteit van de uitbreiding.

- Legenda
- zone I
 - zone II
 - zone III

Figuur 1 : Zones provinciaal omgevings plan (bron : Provinciaal Omgevings Plan, 2004)

Binnen alle zones geldt dat bij inrichtingsmaatregelen altijd een afweging dient plaats te vinden aan de in het POP opgenomen “gebiedskenmerken”. Ieder gebied binnen de provincie heeft bepaalde gewaardeerde gebiedskenmerken op o.a. het gebied van openheid, historische geografie en beplanting.

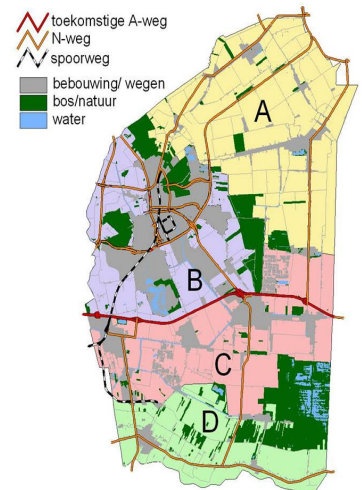
3.3 Gemeentelijk landbouwbeleid

In mei 2005 is de landbouwnota door het college van B&W vastgesteld. In deze nota wordt aangegeven dat de gemeente Emmen verantwoordelijkheid neemt voor haar (weliswaar beperkte) rol in het Europese en mondiale speelveld en, gegeven de economische omstandigheden en vooruitzichten, de randvoorwaarden voor het agrarisch ondernemen op lokaal niveau optimaal zal faciliteren.

Eén van de onmiskenbaar grote kwaliteiten van Emmen is de hoeveelheid ruimte. De relatief vitale Emmense landbouwsector is een grote ruimtegebruiker en bepaalt grotendeels het aanzicht van het buitengebied. Gezien het feit dat schaalvergroting één van de kenmerkende structuurveranderingen voor de toekomst van de landbouwsector lijkt te zijn, is de ruimte van Emmen een economische factor die de landbouw kansen blijft bieden. De landbouw in Emmen heeft de potentie om de concurrentie op de internationale markt aan te gaan. Om een gezonde economische positie te behouden en te versterken zal de landbouw in de eerste plaats zélf de noodzakelijke veranderingen vorm en inhoud moeten geven. Transitie en innovatie van de landbouw gaan gepaard met vragen en opgaven waarop de sector vooral zelf de antwoorden zal moeten vinden. De overheid is ervoor om de veranderingen te ondersteunen door deze processen te faciliteren: zorgen dat de sector - zowel in letterlijke als in figuurlijke zin - de ruimte heeft en behoudt om een duurzame economische toekomst inhoud te geven. De ruimtelijke ordening is voor de gemeente het belangrijkste instrument is om de transitie- en innovatieopgave waarvoor de landbouw zich gesteld ziet mogelijk te maken. Het ruimtelijk ordeningsbeleid dient dan ook de goede voorwaarden te scheppen voor een ontwikkelingsgerichte landbouw.

In de landbouwnota 'Ruimte om te ondernemen' worden de volgende zones onderscheiden als het gaat om landbouwontwikkeling:

- A. Het noordoostelijk deel van de gemeente is typisch veenkoloniaal met een hoog aandeel akkerbouwgrond en een geringe stedelijke druk. Het ligt in de lijn van de verwachting dat de landbouw hier de boventoon zal blijven voeren. Daarbij zullen kleine bedrijven verdwijnen en zullen de resterende bedrijven hun schaal verder vergroten. (...) Wellicht bieden diversificatie en agrificatie mogelijkheden afhankelijk van de marktontwikkelingen. Gelijktijdig mag verwacht worden dat akkerbouw deels plaats maakt voor, per hectare hoger salderende vormen van landbouw. Rond de woonkernen zal de leefbaarheid centraal moeten staan, waarbij er aandacht moet zijn voor het ontplooiën van niet-agrarische activiteiten.
- B. Het gebied rond de stad Emmen is aan te geven als het uitlooptgebied van de stad. Hier liggen mogelijkheden voor landelijk wonen en dagrecreatie, door in te zetten op het versterken van de landschappelijke en ruimtelijke kwaliteit. Grootschalige landbouw is minder waarschijnlijk en gezien het aantrekkelijk houden, als achtertuin van de stad, minder wenselijk.
- C. Ontwikkelingsgebied voor bedrijvigheid, glastuinbouw en grootschalige landbouw. Voor de grondgebonden landbouw zijn goede mogelijkheden, vooral in het grootschalige gebied ten zuiden van Klazienaveen. M.n. vanwege de goede landbouwkundige structuur in dit deelgebied. Dit is echter ook het gebied waar de ruimtedruk door andere (stedelijke) functies groot zal zijn.

- D. Verwevingsgebied voor landbouw, natuur, landschap en recreatie. Versterken van het multifunctionele karakter van dit gebied betekent dat naast landbouw andere gebiedsfuncties uit de verf moeten komen.

Reeds in de gemeentelijke reactie op het voorontwerp-POP II (juli 2003) heeft de gemeente zich uitgesproken over het bieden van ontwikkelingsruimte aan de landbouw. Destijds is reeds richting de Provincie door de gemeente gepleit voor een vergroting van het agrarisch bouwperceel. Het onderstaande tekstvoorstel is gedaan met betrekking tot de POP-zones I en II: "Een agrarisch bouwperceel kent een grootte van 1,5 à 2 hectare. Bij gebleken noodzaak kan een grotere oppervlakte worden aangehouden en kan worden overgegaan tot het splitsen van het bouwblok." Ten aanzien van zone I is hieraan toegevoegd: "Ter versterking van de economische structuur van de Veenkoloniën wordt in dit gebied ontwikkelingsruimte geboden aan alle landbouwsectoren, die bijdragen aan de uitgangspunten 'toekomstgericht', 'duurzaam' en 'concurrerend'".

3.4 Gemeentelijk beleid inzake mestvergisting en/of covergisting

Zoals in hoofdstuk 2 is geconstateerd kan het willen realiseren van een vergistingsinstallatie een motief zijn voor vergroting van het bouwperceel. In de voor dit onderwerp in ontwikkeling zijnde beleidsnota zal het gemeentelijk standpunt inzake mest- en/of covergisting wordt verwoord. Aanvragen zullen op basis van de inhoud van deze nota worden getoetst.

4 BELEIDSKADER VERRUIMING BOUWPERCELEN INTENSIEVE VEEHOUDERIJEN

4.1 Het inhoudelijk beleidskader

In de voorgaande hoofdstukken is geconstateerd dat de gemeente Emmen in de (door het college vastgestelde) landbouwnota 'Ruimte om te ondernemen' het standpunt heeft ingenomen om zich te richten op het optimaal faciliteren van de randvoorwaarden voor het agrarisch ondernemen op lokaal niveau. Het voornaamste instrument dat de gemeente hiertoe in handen heeft is het ruimtelijk ordeningsbeleid. Dit dient dus de goede voorwaarden te scheppen voor een ontwikkelingsgerichte landbouw. Deze proactieve houding heeft er bij de ontwikkeling van het provinciale POP II reeds toe geleid, dat de gemeente Emmen in haar inbreng heeft gepleit voor een vergroting van het agrarisch bouwperceel (destijds tot 1,5 à 2 hectare) en heeft gesteld ter versterking van de economische structuur van de Veenkoloniën in dit gebied ontwikkelingsruimte te willen bieden aan alle landbouwsectoren, die bijdragen aan de uitgangspunten 'toekomstgericht', 'duurzaam' en 'concurrerend'.

Vergroting bouwperceel

Bovenstaande als uitgangspunt nemend dient het beleidskader ten aanzien van intensieve veehouderijen ten minste gelijk getrokken te worden met de ruimte, die in het POP II wordt geboden aan de uitbreiding van intensieve veehouderijbedrijven. Dit houdt in dat er voor de zones I en II in beginsel wordt uitgegaan van mogelijkheden voor bestaande intensieve veehouderijen tot een bouwperceel van maximaal 1,5 hectare. In aanvulling hierop wordt het maximale bouwperceel in zone I vergroot naar 2,5 hectare. Dat het momenteel door zowel provincie als gemeente gehanteerde maximale bouwperceel van 1,5 hectare in deze bij uitstek landbouwzone onvoldoende ruimte biedt aan de schaalvergroten landbouw, is reeds duidelijk geworden in hoofdstuk 2. Een concreet verzoek dient hierbij altijd afgewogen te worden aan de omgeving.

Vergroting oppervlakte bebouwing

Het POP II spreekt zich niet uit over het toegestane maximale staloppervlak voor intensieve veehouderijbedrijven. Op grond van deze notitie worden hiervoor de volgende normen gehanteerd:

- In zone III gaan de uitbreidingsmogelijkheden voor bestaande intensieve veehouderijen niet verder dan de uitbreiding die nodig is om aan dierwelzijnseisen te voldoen. Dit komt neer op een vergroting van het bestaande staloppervlak met maximaal 30%, waarbij de aanleiding voor het vergroten van het staloppervlak aangescherpte dierwelzijnseisen dienen te zijn.
- In zone II wordt de aan het staloppervlak gekoppelde bovengrens van 7.500 in het geheel 30% vergroot, neerkomend op een maatvoering van maximaal 10.000 m²
- In zone I wordt voor bedrijven, die gevestigd zijn in linten/kernen een norm aangehouden van een staloppervlak dat maximaal 50% van het bouwperceel bedraagt. Dit is een zelfde verhouding als in het huidige beleid zoals beschreven in hoofdstuk 3 wordt gehanteerd, neerkomend op een maximaal staloppervlak van 12.500 m². Voor bedrijven in het buitengebied wordt, op grond van de geschetste ontwikkelingen, de norm verruimd naar een staloppervlak van 60% van het bouwperceel, neerkomend op een maximale oppervlakte van 15.000 m².

Voor zone I en II wordt aanvullend gesteld dat vergroting van het bouwperceel eventueel mogelijk is. Het kan bijvoorbeeld zijn dat met een groter bouwperceel bebouwing beter ruimtelijk ingepast kan worden. In zone I (buitengebied) wordt daarnaast niet bij voorbaat uitgesloten dat medewerking verleend kan worden aan een groter staloppervlak, dan volgens de algemene norm als maximum aangegeven.

Hoofdregel samengevat

Samengevat gaat dit nieuwe Beleidskader Verruiming Bouwpercelen Intensieve Veehouderijen uit van onderstaande algemene uitgangspunten:

POP Zone	Bouwperceel max.	Staloppervlak max.	Overig
I (buitengebied)	2,5 ha.	60% bouwperceel (15.000 m ²)	Bij gebleken noodzaak meer (bouwperceel en staloppervlak)
I (linten)	2,5 ha.	50% bouwperceel (12.500 m ²)	Bij gebleken noodzaak meer (bouwperceel)
II	1,5 ha.	10.000 m ²	Vergroting bouwperceel eventueel mogelijk
III	1 ha.	Vergroting bestaande staloppervlak met max. 30% voor dierenwelzijn.	Bij gebleken noodzaak vanuit dierenwelzijn meer (bouwperceel)

In de tabel komt de term 'bij gebleken noodzaak' naar voren. In het algemeen geldt dat het proces van het vergroten van het bouwperceel en/of staloppervlak van intensieve veehouderijen gefaciliteerd kan worden indien sprake is van gebleken noodzaak. Er is sprake van gebleken noodzaak indien een verzoek tot vergroten van het staloppervlak voortkomt uit toenemende eisen t.a.v. dierenwelzijn en/of benodigde schaalvergroting t.b.v. het realiseren van voldoende rendement. In POP-zone III gelden uitsluitend toenemende eisen t.a.v. dierenwelzijn als 'gebleken noodzaak'. Uit het in te dienen bedrijfsplan (zie paragraaf 4.3) moet duidelijk naar voren komen dat er sprake is van gebleken noodzaak. Factoren, waar in alle gevallen rekening mee moet worden gehouden worden beschreven in paragraaf 4.2.

4.2 De (ruimtelijke) vertaling

De in paragraaf 4.1 genoemde uitgangspunten vormen het algemeen geldende beleidskader. Deze geeft de maximale grenzen aan van een mogelijke verruiming van het bouwperceel en/of de staloppervlakte van een intensief veehouderijbedrijf. Het is afhankelijk van de locatie van een bedrijf welke uitbreiding binnen dit gestelde kader daadwerkelijk mogelijk is. Per aanvraag zal er dan ook een individuele beoordeling plaats vinden (zie verder paragraaf 4.3)

In paragraaf 4.1 is de POP-zonering reeds geïntroduceerd als onderscheidend element. In paragraaf 3.3 zijn de zones A t/m D uit de gemeentelijke landbouwnota toegelicht. De POP-zonering is op provinciaal niveau tot stand gekomen op basis van een integrale ruimtelijke afweging. De zones uit de gemeentelijke landbouwnota zijn tot stand gekomen vanuit landbouwperspectief, waarbij is gekeken naar de sectorstructuur.

Gecombineerd met de POP-zonering levert dit het beeld op, dat wordt weergegeven op de bij deze notitie behorende kaart "Landbouwontwikkelingskaart gemeente Emmen".

In gebied A en C past een grootschaliger landbouwstructuur beter bij de aard van het gebied en de geschetste ontwikkelingsrichting (zie paragraaf 3.3) dan in gebied B en D. Daarnaast zijn gebied A en C vrijwel in het geheel gelegen in POP-zone I. De gebieden B en D bestaan voor een groot deel uit de POP-zones II en III. Het zal dan ook duidelijk zijn dat de daadwerkelijke mogelijkheden bij de individuele beoordeling van concrete aanvragen in de eerstgenoemde gebieden het grootst zijn. Dit uiteraard binnen de maximale begrenzing van bouwperceel en staloppervlak zoals verwoord in paragraaf 4.1.

4.3 Individuele beoordeling / nadere afweging

Daadwerkelijke aanvragen worden beoordeeld op basis van het in paragraaf 4.1 en 4.2 gegeven inhoudelijk en ruimtelijk afwegingskader. Gebaseerd op de in deze notitie vastgelegde algemene beleidslijn vindt per aanvraag een individuele beoordeling plaats. De notitie vormt het toetsingskader voor bestemmingsplanwijzigingen op basis van een individuele beoordeling per aanvraag.

Aanvragen worden individueel beoordeeld, zodat per geval en per locatie maatwerk geleverd kan worden dat recht doet aan de landbouweconomische ontwikkeling en aan de omgeving waarin deze plaats vindt (zie paragraaf 4.2). Hierbij wordt niet alleen gekeken naar de bedrijfslocatie op zich, maar ook naar de eventuele invloed van bedrijfsvergroting op specifieke kwaliteiten van de omgeving.

Een nadere afweging van een plan vindt plaats aan de lokale landschappelijke- en cultuurhistorische en natuurlijke kenmerken, de milieuwetgeving, mogelijke onevenredige aantasting van de leefbaarheid van de omgeving, waterwinning, verkeeraspecten etc.

Voor de inrichting van het perceel zelf worden de nadere eisen zoals die in de bestemmingsplannen zijn gesteld t.a.v. aspecten als concentratie bebouwing, diepte-breedte verhouding bouwperceel, nokrichting van gebouwen en de noodzaak tot landschappelijke inpassing gelden.

Om een aanvraag tot verruiming van het bouwperceel voor een intensief veehouderijbedrijf langs de lat van het in deze notitie geschetste inhoudelijk beleidskader te kunnen leggen dienen aanvragen vergezeld te gaan van een bedrijfs- en landschapsplan.

4.4 Houdbaarheid beleidskader

Komend vanuit de situatie van een, als gevolg van de dreiging van de 'roze golf', zeer terughoudend beleid ten aanzien van intensieve veehouderij biedt dit nieuwe beleidskader een aanzienlijke verruiming van de mogelijkheden, die aan in Emmen gevestigde intensieve veehouderijbedrijven geboden worden. Kijkend naar ontwikkelingen op nationaal en internationaal niveau is deze ruimte echter relatief beperkt. De verwachting is dan ook dat de in deze notitie gestelde kaders binnen enkele jaren wederom achterhaald zullen zijn.

Deze verwachte schaalvergroting betreft niet uitsluitend de intensieve veehouderij, maar de gehele landbouwsector. Hetgeen ook geconstateerd wordt in de nog in ontwikkeling

zijnde Structuurvisie Emmen 2020. In deze Structuurvisie wordt dan ook het voornemen uitgesproken om, als nadere uitwerking van de structuurvisie, in het gebied van De Monden binnen een zogenaamde 'pilot schaalvergroting' te onderzoeken hoe een verder schaalvergroterende landbouw (van zowel grondgebonden als niet grondgebonden bedrijven) zich verhoudt met de (ruimtelijke) omgeving. Deze verkenning van de (ruimtelijke) gevolgen van verdergaande schaalvergroting binnen de landbouwsector in brede zin (grondgebonden en niet-grondgebonden deelsectoren) kan een goede basis vormen voor een te zijner tijd nader te maken afweging ten aanzien van een volgende schaalvergroting binnen de intensieve veehouderij.

BEGRIPPENLIJST

Intensieve veehouderij: vorm van niet-grondgebonden landbouw; ook wel genoemd hokdierhouderij zoals kalvermesterijen, pluimveehouderijen, varkensfokkerijen en varkensmesterijen.

(Agrarisch) Bouwperceel: in deze notitie worden specifiek agrarische bouwpercelen ten behoeve van fokkerijen, mesterijen en/of pluimvee bedoeld.

Grondgebonden agrarisch bedrijf: vormen van agrarische bedrijvigheid (bedrijfsvoering), zoals akkerbouw, veeteelt en volle grond tuinbouw, die afhankelijk zijn van de groeikracht van de bodem waarop het bedrijf wordt uitgeoefend.

Niet-grondgebonden agrarisch bedrijf: vormen van agrarische bedrijvigheid (bedrijfsvoering), zoals kalvermesterij, pluimveehouderij, varkensfokkerij, varkensmesterij, champignon kwekerijen, en andere naar de aard hiermee te vergelijken bedrijven die niet afhankelijk zijn van de groeikracht van de bodem waarop het bedrijf wordt uitgeoefend

NGE: Nederlandse Grootte Eenheid. Maat voor productieomvang van landbouwbedrijven.